

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

Одлуке о буџету за 2023. годину

УВОД

Одлука о буџету јесте акт којим локална скупштина за сваку годину одобрава расходе и друге издатке, приходе и друга примања, задуживања и друге финансијске трансакције локалне власти. Буџет је основни документ политике, планирања и контроле финансија локалне заједнице, обавезан, стратешки и формалан документ локалне самоуправе и основа за финансијско извештавање локалне скупштине, централне власти и грађана.

I. Уставни основ

Уставни основ за доношење одлуке о буџету садржан је у члану 92. став 1. и члану 97. тачка 15. Устава Републике Србије, којима је утврђено да Република Србија, аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе имају буџете у којима морају бити приказани сви приходи и расходи којима се финансирају њихове надлежности.

II Прописи којима је утврђен основ за остваривање јавних прихода

Обезбеђивање средстава јединицама локалне самоуправе за обављање изворних и поверених послова, уређено је Законом о финансирању локалне самоуправе („Сл.гласник РС“ број: 62/2006, 47/2011, 93/2012, 99/2013-усклађени дин.изн., 125/2014- усклађени дин.изн 95/2015-усклађени дин.изн., 83/2016, 91/2016- усклађени дин.изн., 104/2016- др.закон, 96/2017- усклађени дин.изн, 89/2018-усклађени дин.изн и 95/2018-др.закон, 86/2019-усклађени дин. износи и 126/2020-усклађени дин. износи, 99/2021-усклађени дин. износи и 111/2021-др.закон), као и чланом 25. Закона о буџетском систему („Сл. гласник РС“, број 54/2009 , 73/2010, 101/2010, 101/11, 93/12, 62/2013, 63/2013 – испр., 108/2013, 142/2014, 68/2015 – др.закон, 103/2015, 99/2016, 113/2017, 95/2019, 31/2019, 72/2019, 149/2020 и 118/2021).

1. Законом о финансирању локалне самоуправе („Сл.гласник РС“ број: 62/2006, 47/2011, 93/2012, 99/2013-усклађени дин.изн., 125/2014- усклађени дин.изн 95/2015- усклађени дин.изн., 83/2016, 91/2016- усклађени дин.изн., 104/2016- др.закон, 96/2017- усклађени дин.изн, 89/2018-усклађени дин.изн и 95/2018-др.закон, 86/2019-усклађени дин. износи, 126/2020-усклађени дин. износи, 99/2021-усклађени дин. износи и 111/2021-др.закон), у члану 6. прецизирано је да јединици локалне самоуправе припадају **изворни приходи** остварени на њеној територији и то:

1. порез на имовину, осим пореза на пренос апсолутних права и пореза на наслеђе и поклон;
2. локалне административне таксе;
3. локалне комуналне таксе;
4. боравишна такса;
5. накнада за коришћење јавних добара, у складу са законом;
6. концесиона накнада;
7. друге накнаде у складу са законом;

8. приходи од новчаних казни изречених у прекршајном поступку за прекршаје прописане актом скупштине јединице локалне самоуправе, као и одузета имовинска корист у том поступку;

9. приходи од давања у закуп, односно на коришћење непокретности и покретних ствари у својини Републике Србије које користи јединица локалне самоуправе, односно органи и организације јединице локалне самоуправе и индиректно корисници њеног буџета;

10. приходи од давања у закуп, односно на коришћење непокретности и покретних ствари у свијини јединице локалне самоуправе;

11. приходи настали продајом услуга корисника средстава буџета јединица локалне самоуправе чије је пружање уговорено са физичким и правним лицима;

12. приходи од камата на средства буџета јединице локалне самоуправе;

13. приходи по основу донација јединици локалне самоуправе;

14. приходи по основу самодоприноса;

Стопе изворних прихода, као и начин и мерила за одређивање висине локалних такси и накнада утврђује Скупштина јединице локалне самоуправе својом одлуком, у складу са законом.

2. Приходи од осталих нивоа власти

1). Уступљени приходи су они приходи, чија се основица и стопа, односно начин и мерила за утврђивање висине износа утврђују законом, а приход остварен на територији јединице локалне самоуправе се уступа, у целини или делимично, тој јединици локалне самоуправе.

Уступљени приходи су:

(1) Приходи од уступљених пореза, и то:

- порез на доходак грађана (на приходе од пољопривреде и шумарства, самосталне делатности, непокретности, давања у закуп покретних ствари, осигурања лица, 74% од пореза на зараде и остали);
- порез на наслеђе и поклон;
- порез на пренос апсолутних права.

(2) Приходи од уступљених накнада остварених на територији јединице локалне самоуправе,

2). Трансфери су регулисани члановима 37. до 48. Закона о финансирању локалне самоуправе. Годишњи износ **укупног ненаменског трансфера** који представља обрачунску категорију за расподелу средстава јединицама локалне самоуправе, износи 1,7% оствареног бруто домаћег производа, према последњем објављеном податку републичког органа надлежног за послове статистике.

У оквиру укупног ненаменског трансфера, утврђују се потребни износи, по јединици локалне самоуправе, општег трансфера, трансфера за уједначавање, компензационог трансфера и трансфер солидарности.

Појединачно утврђивање висине **општег трансфера** дефинише се на бази општих и јединствених критеријума који се односе на:

- број становника,
- површину територије,
- број одељења у основном образовању,

- број објеката у основном образовању,
- број одељења и број објеката у средњем образовању,
- број деце која су обухваћена непосредном дечијом заштитом и
- број објеката у дечијој заштити.

Право на **трансфер за уједначавање**, има јединица локалне самоуправе чији је процењени износ прихода од уступљених пореза по становнику, за годину за коју се доноси буџет, мањи од 90% процењеног просечног прихода по становнику од уступљених пореза у осталим општинама.

Компензациони трансфер је део укупног ненаменског трансфера, којим се надомешта део изгубљених прихода, настао по основу промене републичких пореских прописа, који није надомештен другим приходима.

Укупни ненаменски трансфери јединицама локалне самоуправе, утврђују се једном годишње, Законом о буџету Републике Србије.

III Прописи којима је утврђен основ за финансирање расхода и издатака

Правни основ за израду Одлуке о буџету општине Књажевац представља велики број системских закона и подзаконских аката (одлуке, уредбе, правилници), од којих су посебно значајни следећи системски закони и подзаконски акти:

Устав Републике Србије;
 Закон о буџетском систему;
 Закон о локалној самоуправи;
 Фискална стратегија;
 Правилник о стандардном класификационом оквиру, и контном плану за буџетски систем;
 Закон о платама у државним органима и јавним службама;
 Закон о одређивању максималног броја запослених у републичкој администрацији;
 Закон о финансирању локалне самоуправе ;
 Закон о јавном дугу;
 Закон о култури;
 Закон о финансирању политичких активности;
 Закон о јавним набавкама;
 Закон о заштити животне средине;
 Закон о основама система образовања и васпитања;
 Закон о предшколском васпитању и образовању;
 Закон о средњој школи;
 Закон о црквама и верским заједницама;
 Закон о удружењима;
 Закон о безбедности саобраћаја на путевима.

IV. ОБРАЗЛОЖЕЊЕ БУЏЕТА ЗА 2023. ГОДИНУ

Поступак припреме и доношења буџета уређен је буџетским календаром, који је прописан чланом 31. Закона о буџетском систему.

У складу са чланом 27в. и 27г. Закона о буџетском систему ("Сл. гласник РС" бр. 54/2009, 73/2010, 101/2010, 101/2011, 93/2012, 63/2013 – испр., 108/2013, 142/2014, 68/2015 – др.закон, 103/2015, 99/2016 и 113/2017, 95/2019, 31/2019, 72/2019, 149/2020 и 118/2021), Влада Републике Србије је у обавези да донесе Фискалну стратегију за 2023. годину са пројекцијама за 2024. и 2025. годину чиме формално отпочиње процес планирања буџета за 2023. годину.

Процес планирања буџета за 2023. годину је отпочео почетком јула 2022. године, након достављања Упутства за припрему одлуке о буџету локалне власти за 2023. годину и пројекција за 2024. и 2025. годину.

Из наведеног Упутства у наставку се дају основне макроекономске претпоставке:

Правци фискалне политике у 2023. години

Привреда Србије је током две године глобалне кризе изазване пандемијом коронавируса остварила добре резултате. Кумулативни раст БДП у овом периоду износио је 6,4%, што представља један од најбољих резултата у Европи. Пакет економских мера током две кризне године допринео је повећању ликвидности привредних субјеката и олакшању пословања, док је кроз давања становништву подстицао домаћу тражњу и на тај начин индиректно утицао на економску активност. Поред ових привремених фактора који су позитивно допринели расту БДП дошло је и до структурних побољшања. Она се пре свега огледају у активирању нових и проширењу постојећих извозно конкурентних производних капацитета, као и у даљем убрзаном развоју путне и железничке инфраструктуре којима се трајно повећао потенцијал домаће привреде. Раст економске активности и пакет економске подршке резултирали су стабилним кретањима на тржишту рада. Очувана су радна места и зараде, како у приватном тако и у јавном сектору, а стопа незапослености у 2021. години била је испод предпандемијског нивоа. Истовремено, није нарушена ни унутрашња нити спољна равнотежа уз стабилан прилив СДИ које су обезбеђивале више него пуну покривеност дефицита текућег рачуна. Повећана експанзивност фискалне политике није угрозила одрживост јавних финансија. Боља наплата прихода, пре свега пореских, услед бржег од очекиваног раста привреде одразила се на очување фискалне стабилности.

Текућа макроекономска кретања почетком 2022. године генерално су на нивоу пројектованих али су изгледи значајно погоршани као последица новог глобалног шока изазваног сукобом у Украјини. Иако је у првом кварталу 2022. године остварен солидан економски раст изостали су значајнији негативни ефекти ових геополитичких дешавања на динамику домаће привредне активности. Међутим, ескалација сукоба и заоштравање међународних економских и политичких односа, праћени рекордним ценама енергената и последично смањеној глобалној трговини и спољној тражњи, неминовно ће се одразити и на домаћу економску активност у наредном периоду.

Основне макроекономске претпоставке за 2023. годину

	2022	2023
<i>БДП, (у млрд РСД)</i>	6904,4	7465,2
<i>Стопа номиналног раста БДП, %</i>	10,1	8,1
<i>Стопа реалног раста БДП, %</i>	3,5	4,0
<i>Инфлација, просек периода %</i>	9,2	5,3

Извор: Фискална стратегија за 2023. годину са пројекцијама за 2024. и 2025. годину

Локална самоуправа је у обавези да примењује Закон о буџетском систему ("Сл. гласник РС" број 54/2009, 73/2010 и 101/2010, 101/11, 93/12, 63/2013 – испр., 108/2013, 142/2014, 68/2015 – др.закон, 103/2015, 99/2016, 113/2017, 95/2019, 31/2019, 72/2019, 149/2020 и 118/2021), који на јединствен начин уређује припрему доношење и извршавање буџета локалне власти.

Приликом припреме и извршења буџета, морају се поштовати принципи ефикасности, економичности, ефективности, јавности, потпуности, тачности и јединствене буџетске класификације. Јединственост буџетске класификације остварује се у складу са Правилником о стандардном класификационом оквиру и контном плану за буџетски систем ("Сл. гласник РС", број 16/2016, 49/2019, 107/2016, 46/2017, 114/2017, 20/2018, 36/2018, 93/2018, 104/2018, 14/2019, 33/2019, 68/2019, 84/2019, 151/2020, 19/2021 и 66/2021). Примена Правилника је обавезна, како за буџете општина и градова, тако и за њихове директне и индиректне кориснике. Ове

класификације, користе се за финансијске извештаје и све евиденције.

У складу са Законом о буџетском систему сви буџетски корисници од доношења закона о буџету Републике Србије и одлука о буџету локалне власти за 2015. годину исказују свој буџет на програмски начин.

Прелазак са традиционалног линијског буџета на програмски буџет представља унапређење буџетског процеса, јер програмски буџет омогућава боље управљање јавне управе, већу одговорност корисника буџета, успостављање снажнијих веза између годишњег буџета, утврђивања приоритетних расхода и издатака и спровођења јавних политика, као и већу транспарентност потрошње.

Програмски буџет приказује у које конкретне сврхе се средства троше, на који начин је таква потрошња повезана са средњорочним циљевима и какви резултати се остварују.

Програмски буџет има Програме, Програмске активности и Пројекте.

Програм се утврђује и спроводи од стране једног или више корисника буџета и није временски ограничен.

Програмска активност мора бити део програма, спроводи се од стране једног корисника буџета и није временски ограничена.

Пројекат је временски ограничен пословни подухват корисника буџета и његовим спровођењем се постижу циљеви који доприносе постизању циљева програма.

Министарство финансија је уз Упутство за припрему одлуке о буџету локалне власти за 2023. годину доставило и Анекс 5 у коме се налазе униформни програми и програмске активности јединица локалне самоуправе. Анекс садржи 17 програма који имају по две и више програмских активности.

ПРИХОДИ

Приходи буџета општине Књажевац за 2023. годину планирани су у износу од **1.333.423.521 динара.**

Укупни приходи и примања општине Књажевац остварују се кроз :

Врста прихода	Опис	Планирани износ за 2023. годину
ПОРЕСКИ ПРИХОДИ	Прикупљају се кроз наплату пореза на зараде, пореза на добра и услуге, пореза на имовину и осталих пореза	684.963.582
НЕПОРЕСКИ ПРИХОДИ	Прикупљају се од физичких и правних лица за коришћење јавних добара (накнаде), за пружање одређених јавних услуга (таксе), за кршење уговорних или законских одредби (пенали и казне) као и приходе који се остваре употребом јавне имовине (нпр. накнада за коришћење шумског и пољопривредног земљишта, накнада за коришћење простора и грађевинског земљишта, итд).	57.227.240
ДОНАЦИЈЕ	Добијају се од страних и домаћих донатора за различите пројекте општине.	9.250.984
ТРАНСФЕРИ	Трансфери представљају пренос новца из Републичког буџета у корист општине	465.955.820

МЕМОРАНДУМСКЕ СТАВКЕ ЗА РЕФУНДАЦИЈУ РАСХОДА		7.000.000
ПРИМАЊА ОД ПРОДАЈЕ НЕФИНАНСИЈСКЕ ИМОВИНЕ	Ови приходи остварују се продајом покретности и непокретности, које су у власништву општине.	70.000.000
ПРИМАЊА ПО ОСНОВУ ОТПЛАТЕ КРЕДИТА И ПРОДАЈЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИМОВИНЕ		308.970
ПРЕНЕТА СРЕДСТВА ИЗ ПРЕТХОДНЕ ГОДИНЕ		38.716.925

Као што се може видети порески приходи у износу од 684.963.582 динара и приход по основу трансфера од других нивоа власти у износу од 465.955.820 динара, представљају најзначајније приходе и учествују са 88,89% у укупним приходима (класа 7+8+9)

Општина Књажевац се дана 31.12.2020. године кредитно задужила остваривањем дугорочног задуживања за потребе финансирања капиталних инвестиционих расхода. Кредит је одобрен на период од 5 година, са периодом мировања кредита (grace period) у трајању од 12 месеци. Отплата кредита започела је 2022.године и за ове намене тј. за отплату главнице у 2023.години планирано је 20.000.000 динара.

Законом о јавном дугу („Сл.гласник РС“, број 61/2005, 107/2009, 78/2011 и 68/2015) члановима 33.- 38. уређени су услови, начин и поступак задуживања локалне власти. Чланом 36. Закона предвиђено је :

- Дугорочно задуживање дозвољено је само за потребе финансирања или рефинансирања капиталних инвестиционих расхода предвиђених у буџету локалне власти;
- Износ неизмиреног дугорочног задужења за капиталне инвестиције не може бити већи од 50% укупно остварених текућих прихода буџета локалне власти у претходној години
- Износ главнице и камате који доспева у свакој години на сва неизмирена дугорочна задуживања за финансирање капиталних инвестиционих расхода, не може бити већи од 15% укупно остварених текућих прихода буџета локалне власти у претходној години.

У складу са наведеним општина Књажевац може се задужити 434.062.620 динара.

Табела - Могућност задуживања на основу Закона о јавном дугу

Р.бр.	Опис	Износ
1	Текући приходи из претходне године тј. извршење 01.01.-30.11.2022. са пројекцијом за децембар 2022. (класа 700000)	991.259.070
2	Стање дуга (пројектована неотплаћена главница на дан 31.12. текуће године, тј. године у којој се припрема буџет за наредну годину)	61.566.915
3	Годишње сервисирање дугова (издаци за отплату главнице и камате)	23.048.470
4	Први лимит задуживања према Закону о јавном дугу : Учешће обавеза за неизмирени дуг у текућим приходима из претходне године (2/1 50%)	6,21%
5	Други лимит задуживања према Закону о јавном дугу: Учешће издатака за годишње сервисирање дуга у текућим приходима из претходне године (3/1 15%)	2,32%

Приходи и примања општине Књажевац у 2021., 2022. и 2023. години приказани су у следећој табели:

Економска класификација	Врсте прихода и примања	2021	2022	2023
Класа / Категорија / Група		Завршни рачун	Одлука о ребалансу	Одлука о буџету
3	Вишак прихода - суфицит	35,120,700	83,602,876	38,716,925
700000	ТЕКУЋИ ПРИХОДИ	1,207,288,910	1,175,216,065	1,224,397,626
710000	ПОРЕЗИ	489,962,603	573,156,024	684,963,582
711000	Порез на доходак, добит и капиталне добитке	359,703,209	422,245,134	495,017,130
713000	Порез на имовину	89,187,037	104,620,210	131,042,552
714000	Порез на добра и услуге	28,190,878	33,390,680	40,594,620
716000	Други порези	12,881,479	12,900,000	18,309,280
730000	ДОНАЦИЈЕ И ТРАНСФЕРИ	680,009,662	520,051,361	475,206,804
732000	Донације од међународних организација	5,865,214	36,158,339	9,250,984
733000	Трансфери од других нивоа власти	674,144,448	483,893,022	465,955,820
740000	ДРУГИ ПРИХОДИ	37,316,645	52,008,680	57,227,240
741000	Приходи од имовине	7,123,483	8,470,680	9,475,690
742000	Приходи од продаје добара и услуга	20,931,626	35,216,000	38,252,230
743000	Новчане казне и одузета имовинска корист	5,016,476	5,440,000	6,545,010
744000	Добровољни трансфери од физичких и правних лица	27,680	32,000	36,260
745000	Мешовити и неодређени приходи	4,217,380	2,850,000	2,918,050
770000	МЕМОРАНДУМСКЕ СТАВКЕ ЗА РЕФУНДАЦИЈУ РАСХОДА	-	30,000,000	7,000,000
772000	Меморандумске ставке за рефундацију расхода буџета општине из предходне године	-	30,000,000	7,000,000
800000	ПРИМАЊА ОД ПРОДАЈЕ НЕФИНАНСИЈСКЕ ИМОВИНЕ	7,318,425	112,414,259	70,000,000

810000	Примања од продаје основних средстава	7,199,166	112,414,259	70,000,000
820000	Примања од продаје робе за даљу продају	52,709	-	-
840000	Примања од продаје природне имовине	66,550	-	-
900000	ПРИМАЊА ОД ЗАДУЖИВАЊА И ПРОДАЈЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИМОВИНЕ	224,824	270,000	308,970
910000	Примања од задуживања	-	-	-
920000	Примања од продаје финансијске имовине	224,824	270,000	308,970
ТЕКУЋИ ПРИХОДИ И ПРИМАЊА ОД ЗАДУЖИВАЊА И ПРОДАЈЕ ФИН. ИМОВИНЕ		1,214,832,159	1,287,900,324	1,294,706,596
УКУПНО ПРЕНЕТА СРЕДСТВА, ТЕКУЋИ ПРИХОДИ И ПРИМАЊА		1,249,952,859	1,371,503,200	1,333,423,521

РАСХОДИ

Приликом утврђивања потребних средстава, по појединим корисницима буџетских средстава, пошло се од предлога финансијских планова корисника и детаљне анализе захтева, посебно за додатна средства, која морају бити усклађена са ограничењем средстава, уважавајући приоритетне активности, које су узете у обзир, у процедури планирања буџета за 2023. годину. При изради финансијских планова директних и индиректних буџетских корисника, пошло се од утврђеног обима средстава, односно лимита, који може да садржи предлог финансијског плана.

Расходи буџета, планирају се и извршавају, на основу система јединствене буџетске класификације, која обухвата економску класификацију расхода и издатака, организациону класификацију, функционалну класификацију и класификацију према изворима финансирања.

Преглед расхода и издатака за 2021. , 2022 и 2023. годину дат је у следећој табели:

Економска класификација	Врсте расхода и издатака	2021	2022	2023
Класа / Категорија / Група		Завршни рачун	Одлука о ребалансу	Одлука о буџету
1	1	2	3	4
400	ТЕКУЋИ РАСХОДИ	898,719,162	1,111,164,603	1,115,461,121
410	РАСХОДИ ЗА ЗАПОСЛЕНЕ	211,522,764	240,964,769	269,967,610
411	Плате и додаци запослених	173,340,110	188,272,127	218,320,390
412	Социјални доприноси на терет послодавца	28,860,541	30,919,542	35,258,790
413	Накнаде у натури (превоз)	295,500	290,000	350,000
414	Социјална давања запосленима	2,977,192	5,050,300	2,666,000
415	Накнаде за запослене	2,370,792	7,170,000	9,175,260
416	Награде, бонуси и остали посебни расходи	3,678,629	9,262,800	4,197,170

420	КОРИШЋЕЊЕ УСЛУГА И РОБА	402,416,756	522,107,530	510,351,511
421	Стални трошкови	78,561,849	105,174,995	118,498,900
422	Трошкови путовања	1,734,479	3,331,006	3,140,500
423	Услуге по уговору	124,366,174	152,595,468	140,780,431
424	Специјализоване услуге	91,151,216	114,275,065	109,365,000
425	Текуће поправке и одржавање (услуге и мат)	81,394,878	109,411,080	102,760,640
426	Материјал	25,208,160	37,319,916	35,806,040
440	ОТПЛАТА КАМАТА И ПРАТЕЋИ ТРОШКОВИ ЗАДУЖИВАЊА	5,109,303	4,544,064	4,150,000
441	Отплата домаћих камата	4,709,950	4,000,000	3,600,000
444	Пратећи трошкови задуживања	399,353	544,064	550,000
450	СУБВЕНЦИЈЕ	38,930,520	46,320,000	53,400,000
451	Текуће субвенције јавним нефинансијским предузећима и организацијама	26,045,855	28,320,000	27,400,000
454	Субвенције приватним предузећима	12,884,665	18,000,000	26,000,000
460	ДОНАЦИЈЕ И ТРАНСФЕРИ	71,259,346	90,757,000	87,609,000
4631	Текући трансфери осталим нивоима власти	68,777,578	88,067,000	85,119,000
464	Дотације организацијама обавезног социјалног осигурања	1,000,000	1,000,000	1,000,000
465	Остале донације, дотације и трансфери	1,481,768	1,690,000	1,490,000
470	СОЦИЈАЛНА ПОМОЋ	85,577,387	90,506,100	84,100,000
472	Накнаде за социјалну заштиту из буџета	85,577,387	90,506,100	84,100,000
480	ОСТАЛИ РАСХОДИ	89,012,389	109,553,597	93,883,000
481	Дотације невладиним организацијама;	76,017,773	91,906,060	83,400,000
482	Порези, обавезне таксе, казне и пенали;	2,169,224	4,007,000	3,981,000
483	Новчане казне и пенали по решењу судова;	634,983	252,000	201,000
484	Накнада штете за повреде или штету насталу услед елементарних непогода или других природних узрока;	9,048,583	13,088,537	6,001,000
485	Накнада штете за повреде или штету нанету од стране државних органа;	1,141,826	300,000	300,000
490	АДМИНИСТРАТИВНИ ТРАНСФЕРИ БУЏЕТА	0	6,411,543	12,000,000
49911	Стална резерва	-	1,006,543	2,000,000
49912	Текућа резерва	-	5,405,000	10,000,000
500	КАПИТАЛНИ ИЗДАЦИ	152,674,329	243,638,597	197,922,400
510	ОСНОВНА СРЕДСТВА	150,083,529	243,338,597	192,622,400
511	Зграде и грађевински објекти;	108,318,608	221,737,590	168,295,850
512	Машине и опрема;	39,246,868	18,316,007	11,876,550
515	Нематеријална имовина	2,518,053	3,285,000	12,450,000

540	ПРИРОДНА ИМОВИНА	2,590,800	300,000	5,300,000
541	Земљиште	2,590,800	300,000	5,300,000
600	ИЗДАЦИ ЗА ОТПЛАТУ ГЛАВНИЦЕ И НАБАВКУ ФИНАНСИЈСКЕ ИМОВИНЕ	50,000	16,700,000	20,040,000
610	ОТПЛАТА ГЛАВНИЦЕ	0	16,700,000	20,040,000
611	Отплата главнице домаћим кредиторима	0	16,700,000	20,040,000
620	НАБАВКА ФИНАНСИЈСКЕ ИМОВИНЕ	50,000	0	0
621	Набавка домаће финансијске имовине	50,000	0	0
4+5+6	УКУПНИ ЈАВНИ РАСХОДИ И ИЗДАЦИ:	1,056,552,794	1,371,503,200	1,333,423,521

Како се, почев од доношења буџета за 2015. годину, буџети локалних власти исказују на програмски начин, то је и буџет за 2023. годину приказан кроз програме, програмске активности и пројекте, из ког разлога се расходи буџета за 2023. годину образлажу по програмима, и то:

Програм 1 – Становање, урбанизам и просторно планирање

За реализацију овог програма у буџету се издваја **75.371.000** динара. За израду урбанистичке и пројектно - техничке документације опредељено је 14.000.000 динара.

У оквиру програмске активности Управљање грађевинским земљиштем планирана су средства у износу од 2.330.000 динара за уређење паркинга испред општине, 1.200.000 динара за уређење изворишта Бањица, 3.000.000 динара за уређење дечијих игралишта у Минићеву и Црном Врху, као и за уређење одморишта у Кални.

Средства у износу од 5.000.000 динара планирана су за партерно уређење око стамбених зграда.

Програм 2- Комунална делатност

Опредељена средства за реализацију овог програма износе **115.300.000** динара, а према програмским активностима средства ће бити утрошена за:

- **43.600.000** - **Управљање/одржавање јавним осветљењем**
- **22.000.000** – **Одржавање јавних зелених површина** (кошење, заливање и садња цвећа)
- **30.000.000** – **Одржавање чистоће на површинама јавне намене** (чишћење јавних површина, а у складу са уговором између јединице локалне самоуправе и ЈКП „Стандард“)
- **5.000.000** – **ЗООхигијена**
- **3.000.000** – **Одржавање гробаља и погребне услуге**
- **3.000.000** – **Производња и дистрибуција топлотне енергије** (средства се као субвенција додељују ЈП „Топлана“ ради сервисирања дуга за мазут и електричну енергију)
- **8.700.000** - **Управљање и снабдевање водом за пиће** - поправке и инвестиционо одржавање водоводних линија у граду и јавне чесме

Програм 3 – Локални економски развој

Укупни износ средстава који се реализује кроз овај програм износи **24.985.930** динара. Део средстава од **13.000.000** динара опредељује се као субвенција Агенцији за развој општине Књажевац, а **2.000.000** динара представља планирани износ субвенције за Привредно друштво за

управљање Слободном зоном Тимок. За спровођење мера активне политике запошљавања, у сарадњи са Националном службом запошљавања, планирано је 1.000.000 динара.

У оквиру овог програма планирана су средства за реализацију два пројекта, и то:

- **Пројекат : Иновације за локалне промене – 7.685.930 динара и**
- **Пројекат : Социо-економско оснаживање Западног Балкана – 1.300.000**

Програм 4 – Развој туризма

У оквиру програма 4 планирана су средства у износу од **46.378.920** динара, од чега је 20.228.920 динара одређено за функционисање Туристичке организације и промоцију туристичке понуде.

У оквиру овог програма планирана су средства потребна за завршетак пројекта који је започет 2022. године, и то :

- **Пројекат : Изградња рехабилитационог – wellness центра Ргошка бањица – 26.000.000 динара**

Програм 5 - Пољопривреда и рурални развој

За реализацију овог програма и стварање услова за унапређење развоја пољопривреде и руралног развоја на територији општине Књажевац планирана су средства у износу од **23.000.000** динара. Већ неколико година уназад општина Књажевац улаже значајна средства у развој пољопривреде и са таквом политиком наставља се и у 2023. години. Буџетска средства биће усмерена директно на произвођаче кроз одређене мере подршке и то кроз подстицаје за биљну и сточарску производњу, кроз подстицање вишегодишњих засада и унапређење примарне пољопривредне производње, кроз доделу средстава за набавку нових машина и опреме, и др.

Програм 6 – Заштита животне средине

У 2023. години за реализацију програмских активности планираних у оквиру програма 6 одређена су средства у износу од **20.260.000** динара. Како је један од циљева овог програма и ефикасно и одрживо управљање отпадним водама, то су у оквиру овог програма планирана средства за редовно и инвестиционо одржавање санитарне и атмосферске канализације у износу од 17.660.000 динара. У оквиру овог програма реализују се и средства Буџетског фонда за заштиту животне средине у износу од 2.300.000 динара, а користе се у складу са Програмом коришћења средстава Фонда који доноси општинско веће, а на који сагласност даје Министарство заштите животне средине.

Програм 7 – Организација саобраћаја и саобраћајна инфраструктура

У оквиру овог програма реализују се три програмске активности за које је укупно планирано **135.981.310** динара

За програмску активност одржавање саобраћајне инфраструктуре планирано је **65.850.000** динара, од чега највећи износ за следеће радове:

30,000,000	Инвестиционо одржавање локалних путева, улица у граду и улица у селима
3,000,000	Крпљење ударних рупа на улицама у граду и локалним путевима

5,000,000	Зимско одржавање улица у граду и на локалним путевима - чишћење снега, посипање соли и ризле
6,000,000	Редовно одржавање и санација некатегорисаних и пољских и сеоских путева - постављање цевстих пропуста, санација потпорних зидова, навожење материјала за насипање, поправка путева до засеока, поправка пољских путева
1,500,000	Кресање шибља и кошење траве у граду и поред локалних путева
3,000,000	Редовно одржавање локалних путева и улица - чишћење јаркова и пропуста, одржавање банкина, потпорних зидова, санација клизишта, интервенције после непогода ударних рупа на улицама у граду и локалним путевима
1.500.000	Текуће одржавање мостова на територији општине
1.700.000	Одржавање путева на пружним прелазима

За програмску активност унапређење безбедности саобраћаја планирано је **4.900.000** динара.

У оквиру овог програма планирана су и средства за **јавни градски и приградски превоз** путника (који је бесплатан за све грађане) у износу од **65.231.310** динара.

Програми 8, 9 и 10 односе се на предшколско васпитање и основно и средње образовање

У оквиру програма 8- Предшколско васпитање планирана су средства за функционисање предшколске установе „Бајка“ у износу од **171.387.430** динара.

У оквиру овог програма, реализоваће се и пројекат :

-Пројекат : Растемо заједно – 2.160.000 динара ,

За основно образовање опредељена су средства у износу од **52.515.000** динара за функционисање и рад пет основних школа и то :

- ОШ „Димитрије Тодоровић Каплар“ 13.300.000 динара
- ОШ „Вук Караџић“ 13.490.000 динара
- ОШ „Дубрава“ 13.645.000 динара
- ОШ „Предраг Милошевић“ – музичка шк. 5.400.000 динара
- ОШ „Младост“ 5.680.000 динара

Кроз овај програм реализује се и значајан пројекат:

-Пројекат : Реконструкција спортске сале ОШ Дубрава – 30.000.000 динара

За финансирање средњег образовања планирана су средства у износу од **30.404.760** динара, од чега 8.000.000 динара за Књажевачку Гимназију, а 11.250.000 динара за Техничку школу. Средства у износу од 11.154.760 динара планирана су за функционисање Регионалног центра за стручно усавршавање.

Програм 11 – Социјална и дечја заштита

У овом програму 11 издвојена су средства у износу од **100.524.000** динара. За рад и обављање делатности установе социјалне заштите у функцији остваривања права и пружања услуга појединцу, односно породици издвојено је **12.754.000** динара. За једнократне новчане

помоћи и друге врсте помоћи планирано је **22.720.000** динара.

Кроз Буџетски фонд за повећање наталитета планирана су средства у износу од **17.000.000** динара за једнократну новчану помоћ код рођење детета, помоћ за лечење деце и лечење стерилитета, и помоћ незапосленим мајкама трећег, четвртог и петог детета.

Кроз програм социјалне и дечје заштите средства у износу од **30.700.000** динара планирана су за бесплатне ужине за све ученике основних школа, за смештај и исхрану ученика у Дому ученика средњих школа, за више категорија стипендија за ученике и студенте са територије општине Књажевац.

Део средстава у оквиру овог програма опредељен је за реализацију пројекта :

- **Пројекат : Помоћ у кући – 9.000.000 динара**

Програм 12 – Здравствена заштита

У Анексу 5, који је саставни део Упутства за припрему Одлуке о буџету локалне власти за 2023. годину и пројекција за 2024. и 2025. годину, у оквиру програма 12 – Здравствена заштита, дефинисана је програмска активност МРТВОЗОРСТВО, те су у оквиру овог програма исказана средства у износу од 1.500.000 динара за те намене.

Програм 13 – Развој културе и информисања

Као што и сам назив указује, преко овог програма реализују се планирана средства неопходна за функционисање установа културе у укупном износу од **113.920.190** динара, а појединачно су средства опредељена за :

- Дом културе	37.757.520 динара
- Завичајни музеј	26.132.230 динара
- Народна библиотека	17.530.440 динара

Такође, кроз овај програм планирају се и средства за суфинансирање пројеката којима се остверује јавни интерес у области јавног информисања у износу од 11.000.000 динара, као и средства за суфинансирање пројеката удружења грађана у износу од 15.000.000 динара. За финансирање верских заједница планирано је 5.000.000 динара.

Програм 14 – Развој спорта и омладине,

Одлуком о буџету општине Књажевац за 2023. годину за финансирање спортских клубова планирано је **55.000.000** динара.

Кроз овај програм реализују се два пројекта :

- **Пројекат : Изградња спортских терена на стадиону у Књажевцу – 24.572.259 динара**
- **Пројекат : Изградња свлачионица на градском стадиону - 4.405.432 динара**

Програм 15 – Опште услуге локалне самоуправе

У оквиру програма 15 планирана су средства у укупном износу од **235.959.160** динара. Износ од 157.904.840 динара предвиђен је за функционисање општинске управе као директног корисника буџетских средстава.

Средства у износу од 32.390.000 динара предвиђена су за финансирање месних заједница.

Такође, у оквиру овог програма су и средства текуће буџетске резерве (средства намењена за потребе које нису могле бити унапред предвиђене Одлуком о буџету), средства

сталне буџетске резерве, управљање у ванредним ситуацијама, општинско правобранилаштво.

Програм 16 – Политички систем локалне самоуправе

У одлукама о буџету локалних власти у посебном програму се исказују расходи за функционисање Скупштине и расходи за функционисање извршних органа власти – председник и општинско веће. Одлуком о буџету општине Књажевац за 2023. годину у разделу 1 – Скупштина општине планирана су средства у укупном износу од **14.978.460** динара.

За раздео 2 - Председник општине планирано је **20.015.680** динара, а за раздео 3 - Општинско веће – **6.238.350** динара.

Програм 17 – Енергетска ефикасност

У оквиру овог програма планирана су средства у износу од **28.065.640** динара за функционисање Буџетског фонда за енергетску ефикасност који се оснива са циљем стварања услова за повећање енергетске ефикасности у општини Књажевац, као и у циљу смањења потрошње енергије, смањења трошкова за енергенте, побољшања комфора корисника, смањења негативних утицаја на животну средину и продужења животног века објеката и система употребом савремених еколошких материјала и технологија.

Планирани расходи и издаци приказани по програмима за 2021., 2022. и 2023. годину дати су у наредној табели:

Шифра	Назив програма		2021	2022	2023
			Завршни рачун	Одлука о ребалансу	Одлука о буџету
1	2		3	4	5
1101	Програм 1	Становање, урбанизам и просторно планирање	39,944,648	50,402,000	75,371,000
1102	Програм 2	Комунална делатност	104,091,825	117,030,000	115,300,000
1501	Програм 3	Локални економски развој	18,520,467	27,818,702	24,985,930
1502	Програм 4	Развој туризма	17,180,824	97,859,620	46,378,920
0101	Програм 5	Пољопривреда и рурални развој	22,926,321	25,200,000	23,000,000
0401	Програм 6	Заштита животне средине	84,263,211	30,369,926	20,260,000
0701	Програм 7	Организација саобраћаја и саобраћајне инфраструктуре	120,257,238	126,966,600	135,981,310
2001	Програм 8	Предшколско васпитање	134,719,548	170,825,097	173,547,430
2002	Програм 9	Основно образовање	43,384,176	61,027,000	82,515,000
2003	Програм 10	Средње образовање	27,956,100	33,986,469	30,404,760
0901	Програм 11	Социјална и дечја заштита	95,277,669	105,776,100	100,524,000
1801	Програм 12	Здравствена заштита	905,661	2,000,000	1,500,000
1201	Програм 13	Развој културе и информисања	100,259,390	113,363,152	113,920,190
1301	Програм 14	Развој спорта и омладине	51,389,820	97,888,050	84,477,691

602	Програм 15	Опште услуге локалне самоуправе	162,998,711	242,149,534	235,959,160
2101	Програм 16	Политички систем локалне самоуправе	31,513,525	43,940,950	41,232,490
0501	Програм 17	Енергетска ефикасност и обновљиви извори енергије	963,660	24,900,000	28,065,640
УКУПНИ РАСХОДИ:			1,056,552,794	1,371,503,200	1,333,423,521

Како се у Одлуци о буџету општине Књажевац расходи и издаци прате, не само по програмима и наменама (економским класификацијама), већ и по функцијама, то је у наредној табели дат преглед расхода и издатака по функционалној класификацији за 2021., 2022. и 2023. годину.

Функционална класификација	Опис	2021	2022	2023
		Завршни рачун	Одлука о ребалансу	Одлука о буџету
1	2	3	4	5
000	СОЦИЈАЛНА ЗАШТИТА	95,277,669	105,776,100	100,524,000
010	Болест и инвалидност	144,968	200,000	200,000
040	Породица и деца	44,095,123	51,600,000	47,100,000
060	Становање	115,727	700,000	700,000
070	Социјална помоћ угроженом становништву неklasификована на другом месту	50,921,851	41,676,100	39,770,000
090	Социјална заштита неklasификована на другом месту	0	11,600,000	12,754,000
100	ОПШТЕ ЈАВНЕ УСЛУГЕ	190,321,605	305,857,014	301,145,870
110	Извршни и законодавни органи, финансијски и фискални послови и спољни послови	11,582,003	14,097,850	14,978,460
111	Извршни и законодавни органи	17,817,589	22,843,100	26,254,030
112	Финансијски и фискални послови	0	6,411,543	12,000,000
130	Опште услуге	125,240,653	182,458,457	191,333,380
160	Опште јавне услуге неklasификоване на другом месту	30,572,057	58,802,000	32,390,000
170	Трансакције јавног дуга	5,109,303	21,244,064	24,190,000
300	ЈАВНИ РЕД И БЕЗБЕДНОСТ	5,154,291	5,133,470	4,111,420
330	Судови	1,809,210	2,583,470	2,571,420
360	Јавни ред и безбедност неklasификован на другом месту	3,345,081	2,550,000	1,540,000
400	ЕКОНОМСКИ ПОСЛОВИ	182,004,384	280,964,922	233,346,160

412	Општи послови по питању рада	3,939,802	9,818,702	9,985,930
421	Пољопривреда	22,926,321	25,200,000	23,000,000
436	Остала енергија	3,119,534	3,120,000	3,000,000
451	Друмски саобраћај	120,257,238	126,966,600	135,981,310
473	Туризам	17,180,824	97,859,620	46,378,920
490	Економски послови неklasификовани на другом месту	14,580,665	18,000,000	15,000,000
500	ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ	123,664,440	79,869,926	77,260,000
510	Управљање отпадом	84,288,523	67,948,746	52,300,000
520	Управљање отпадним водама	5,744,483	3,000,000	17,660,000
530	Смањење загађености	25,986,536	6,121,180	-
540	Заштита биљног и животињског света и крајолика	981,399	1,500,000	5,000,000
560	Заштита животне средине неklasификована на другом месту	6,663,499	1,300,000	2,300,000
600	ПОСЛОВИ СТАНОВАЊА И ЗАЈЕДНИЦЕ	101,515,710	124,812,000	160,671,000
610	Стамбени развој	0	10,000,000	7,050,000
620	Развој заједнице	45,057,154	54,512,000	101,321,000
630	Водоснабдевање	16,296,520	16,700,000	8,700,000
640	Улична расвета	40,162,036	43,600,000	43,600,000
700	ЗДРАВСТВО	905,661	2,000,000	1,500,000
721	Опште медицинске услуге	905,661	1,500,000	1,500,000
722	Специјализоване медицинске услуге	0	500,000	
800	РЕКРЕАЦИЈА, СПОРТ, КУЛТУРА И ВЕРЕ	151,649,210	211,251,202	198,397,881
810	Услуге рекреације и спорта	51,389,820	97,388,050	83,977,691
820	Услуге културе	83,955,218	93,470,792	97,920,190
830	Услуге емитовања и штампања	14,097,500	15,000,000	13,000,000
840	Верске и остале услуге заједнице	2,206,672	4,892,360	3,000,000
860	Рекреација, спорт, култура и вере, неklasификовано на другом месту	0	500,000	500,000
900	ОБРАЗОВАЊЕ	206,059,824	255,838,566	256,467,190
911	Предшколско образовање	134,719,548	170,825,097	173,547,430

912	Основно образовање	43,384,176	51,027,000	52,515,000
920	Средње образовање	18,158,540	24,840,000	19,250,000
980	Образовање неklasификовано на другом месту	9,797,560	9,146,469	11,154,760
УКУПНО:		1,056,552,794	1,371,503,200	1,333,423,521

Чланом 28. Закона о буџетском систему („Сл. гласник РС“, број 54/2009 , 73/2010, 101/2010, 101/11, 93/12, 62/2013, 63/2013 – испр., 108/2013, 142/2014, 68/2015 – др.закон, 103/2015, 99/2016, 113/2017, 95/2019, 31/2019, 72/2019, 149/2020 и 118/2021) прописано је да образложење буџета, поред образложења општег дела буџета, садржи и Програмске информације, које су приложене уз Одлуку о буџету општине Књажевац за 2023. годину и образложења општег дела буџета.

Општинско веће општине Књажевац је на својој седници утврдило Предлог одлуке о буџету општине Књажевац за 2023. годину и предлаже Скупштини општине усвајање одлуке као у предлогу.

ОПШТИНСКО ВЕЋЕ ОПШТИНЕ КЊАЖЕВАЦ